

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a jogtanácsos által képviselt felperesnek a közbeszerzési biztos által képviselt Közbeszerzések Tanácsa Közbeszerzési Döntőbizottság (1024 Budapest, Margit krt. 85.) alperes ellen közbeszerzési ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében, amely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a ügyvéd által képviselt beavatkozott, a Fővárosi Bíróság ítélete ellen az alperes által 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatja meg, hogy az alperest új eljárásra kötelezi.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

A költséget a felek maguk viselik.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes 2005. október 5-én a Közbeszerzési Értesítőben közzétett ajánlati felhívással „Vállalkozási szerződés keretében Általános Iskola rekonstrukciója,

bővítése 2.416 m²-en", tárgyú közbeszerzési eljárást indított. Az ajánlati felhívás szerint a szerződéskötés tervezett napja 2005. december 16. volt. Eredményhirdetésre a tervezett 2005. december 7. napja helyett, 2006. január 6. napján került sor, amelyen a felperes a Zrt-t (a továbbiakban: kérelmező) nyertesnek hirdette ki. Az eredményhirdetés napján a felperes arra tekintettel, hogy a 2005. december 13.-ai döntése ellen az ajánlattevők a Közbeszerzési Döntőbizottságnál ügyszámon jogorvoslati eljárást kezdeményeztek, a hozandó érdemi határozat meghozataláig a szerződés megkötését elhalasztotta. Ez az eljárás 2006. január 24-én befejeződött, erről az érdekeltek a határozat közlésével 2006. február 9-én tudomást szereztek.

A kérelmező 2006. február 14-én felhívta a felperest a szerződés megkötésére, melyet a felperes halogatott, végül 2006. augusztus 22-én levélben közölte, hogy nem áll módjában az ajánlat szerinti összeget megfizetni és az eredeti ajánlat szerint a szerződést megkötni.

A kérelmező 2006. augusztus 29-én benyújtott jogorvoslati kérelmére az alperes a határozatában megállapította, hogy a felperes megsértette a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 252.§-ára tekintettel a Kbt. 99.§-ának (1) bekezdését, ezért a felperest 2.000.000 Ft bírság megfizetésére kötelezte.

A felperes jogszabálysértésre hivatkozással az alperes határozatának felülvizsgálatát kérte, ennek körében a határozat hatályon kívül helyezését és a jogorvoslati eljárás megszüntetését. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a kérelmező túllépte a Kbt. 323.§-ának (1) bekezdésében meghatározott határidőt, ezért az alperesnek a jogorvoslati eljárást érdemi vizsgálat nélkül meg kellett volna szüntetni. Álláspontja szerint a Kbt. 99.§-a meghatározza a szerződéskötés legkésőbbi időpontját, ezért ennek az időpontnak az elmulasztása megnyitja a jogorvoslati eljárásra nyitva álló határidőt. A 2006. január 6.-ai eredményhirdetésre figyelemmel és az eljárás 27 napos felfüggesztésére, mind a szubjektív, mind az objektív jogorvoslati határidő a jogorvoslati kérelem benyújtásakor már lejárt, e határidő elmulasztása jogvesztéssel járt. Hivatkozott még arra is, hogy a 2006. augusztus 22. napján kelt levél a szerződéskötés elmulasztásához semmilyen módon nem kapcsolható, nem lehet ez időponttól számítani a jogorvoslati határidő kezdő napját. A levélben egyébként nem zárta ki, hogy a jogszabályoknak megfelelő, az eredeti ajánlat szerint a szerződést megkösse, csupán annyit rögzített, hogy az eredeti közbeszerzési árnál mintegy 50 millió forinttal drágább követelést nem áll módjukban teljesíteni, és ilyen feltételekkel nem fognak szerződést kötni.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az eredményhirdetés 2006. január 6. napján történt, elfogadta azt is, hogy a közbeszerzési eljárás határideje a felfüggesztésre tekintettel 27 nappal meghosszabbodott, és tényként kezelte, hogy a Kbt. 99.§-ának (2) bekezdése alapján a szerződéskötés időpontja építési beruházás esetén szerződéskötéstől számított 60 napnál későbbi időpont nem

lehet. Mindebből azt a következtetést vonta le, hogy a felperesnek a nyertes kérelmezővel a szerződést az eredményhirdetéstől számított 87 napon, azaz 2006. április 3. napján meg kellett volna kötni. Tekintettel arra, hogy a kérelmező a jogorvoslati kérelmében azt kifogásolta, hogy a felperes vele nem kötött szerződést, jogsértőnek a szerződéskötés elmulasztását tekintette, amelyről a nyertes kérelmező legkésőbb 2006. április 4. napján tudomást kellett hogy szerezzen, e határidőtől számított 15 napon belül lett volna jogszerű lehetősége a jogorvoslati kérelem előterjesztésére. A bíróság megítélése szerint a 2006. augusztus 29. napján előterjesztett jogorvoslati kérelem elkészt, a jogorvoslati kérelem benyújtására az objektív határidőn (90 napon) túl került sor, ezért az elkésztett kérelem a Kbt. 325.§-ának (1) bekezdése alapján érdemben nem vizsgálható.

Az elsőfokú bíróság egyetértett az alperes azon érvelésével, hogy alapvető különbség a között, hogy az ajánlatkérő a szerződést egyáltalán nem köti meg, vagy nem a Kbt. 99.§-ának (2) bekezdésében meghatározott határidő alatt köti meg, álláspontja szerint azonban jelen perben ennek relevanciája nincs. Tényként kezelte ezzel szemben azt, hogy a Kbt. rendelkezései meghatározzák a szerződéskötés legkésőbbi időpontját, amely jelen esetben fenti számítások szerint 2006. április 3. napja volt. Miután a jogorvoslati kérelemben támadott jogsértő esemény a szerződéskötés elmulasztása 2006. április 4. napján bekövetkezett, ezért a jogsértés e naphoz kapcsolható. Elfogadhatatlannak tartotta azt az érvelést, hogy a felperesi ajánlatkérő többször hitegette a nyertest azzal, hogy a szerződést meg fogja kötni, ugyanis e hitegetések, biztatások a jogorvoslati határidőt nem szakítják meg, és nem változtatnak azon a tényen sem, hogy 2006. április 4. napján a nyertes által is tudottan a felperes jogsértő módon nem kötötte meg vele a szerződést. A jogorvoslati eljárás megszüntetésére a bíróság az alperesnek az ügy érdemében hozott határozata felülvizsgálata során a Kbt. 348.§-ának (5) bekezdése alapján nem jogosult, ezért az elsőfokú bíróság erről nem rendelkezett, hanem az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és arra tekintettel, hogy a jogorvoslati kérelem elkészt, és a mulasztás kimentésére nincs törvényes lehetőség, az alperest új eljárásra nem kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésében az alperes az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének az elutasítását kérte. Álláspontja szerint a Fővárosi Bíróság nem tárta fel kellően a tényállást, míg a feltárt tényállás alapján téves következtetést levonva jogszabálysértő ítéletet hozott. Az elsőfokú bíróság csupán azt állapította meg, hogy a nyertes kérelmező 2006. augusztus hó 29. napján adta postára jogorvoslati kérelmét és nem ismertette a perben alapvetően jelentőséggel bíró körülményeket, éspedig azt, hogy a Kbt. mely rendelkezésének sérelmére hivatkozott a jogorvoslati kérelemben, milyen indokok alapján, milyen időpontot jelölt meg a jogsértés tudomásra jutásának időpontjaként.

Ennek megfelelően a jogorvoslati eljárás során azt kellett vizsgálnia, hogy fenn áll-e olyan körülmény, amely a Kbt. 99.§-ának (3) bekezdése alapján mentesítette a felperest a szerződés megkötése alól, továbbá, hogy a kérelmező mikor szerzett tudomást arról, hogy az ajánlatkérő a Kbt. 99.§-ának (3) bekezdése szerinti mentesülési ok hiánya ellenére nem köti meg vele a szerződést. A kérelmező az

ajánlatkérő 2006. augusztus hó 22.-ei leveléig alappal reménykedhetett abban, hogy az ajánlatkérővel a felhívás, a dokumentáció és az ajánlatának megfelelő feltételekkel szerződést kössön, ezért a jogorvoslathoz való joga a szerződéskötést egyértelműen elutasító levél kézhezvételekor nyílt meg. Álláspontja szerint a perben a bíróság által hivatkozott 2006. április 4.-ei időpont helyett a jogorvoslati kérelem benyújtásának szubjektív és objektív határideje 2006. augusztus 22-én nyílt meg.

Az ítélet annak a kötelezettség szegésnek tulajdonított jelentőséget, hogy az ajánlatkérő a Kbt. 99.§-ának (2) bekezdése által biztosított legkésőbbi időpontig, azaz 2006. április 4.-éig nem kötötte meg a szerződést, holott a kérelmező ilyen tartalmú jogorvoslati kérelmet nem terjesztett elő, ezért ebben a körben az alperes nem is folytatott le jogorvoslati eljárást, hanem a Kbt. 99.§ (1) és (3) bekezdése alapján bírálta el a kérelmet.

A Fővárosi Bíróság ítélete lényegében a Kbt. 99.§-ának (2) bekezdésére alapozva 2006. április 4.-ei időpontja tekintetében vélelmet állított fel, ilyen vélelmet azonban a Kbt. 323.§-ának (3), illetőleg (4) bekezdése nem tartalmaz. Az eredményes közbeszerzési eljárás alapján a felperest szerződéskötési kötelezettség terhelte, melynek kimentésére okot adó körülményt nem adott elő és nem igazolt a Kbt. 99.§ (1) és (3) bekezdése alapján.

A felperes a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, fenntartotta a kereseti kérelmében előadottakat.

Az alperesi beavatkozó fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a kérelmező jogorvoslati kérelme elkészt, ezért azt az alperesnek érdemi vizsgálat nélkül el kellett volna utasítania. Erre tekintettel az ügy érdemében hozott határozata, ahogyan azt az elsőfokú ítélet is - az indokolási rész alábbi pontosításával - megállapította jogszabályt sértett, a hatályon kívül helyezése indokolt volt, ellenben az elkésztett előterjesztett jogorvoslati kérelemről való döntés végett, a másodfokú bíróság az alperest új eljárásra kötelezte.

A jogorvoslati eljárást megindító kérelem tartalmi kellékeit a Kbt. 324.§-ának (1) bekezdése sorolja fel, így a kérelemnek tartalmaznia kell a c/ pont szerint a jogsértő esemény megtörténtének és a kérelmező arról való tudomásszerzésének időpontját, és a d/ pont szerint meg kell jelölni a megsértett jogszabályi rendelkezést is. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a jogsértő esemény megtörténtét és az arról való tudomásszerzés időpontját az alperes a kérelemben foglaltaktól ne állapíthassa meg eltérően.

A tárgyi esetben a kérelmező a jogorvoslati kérelmében azt tekintette jogsértésnek, hogy a felperes nem kötötte meg vele a szerződést, a tudomásszerzés időpontjának

2006. augusztus 22. napját, míg megsértett jogszabályhelyeknek a Kbt. 91.§-ának (1)-(2), 98.§-ának (4), 99.§-ának (1) bekezdését, és a Kbt. 3. §-át jelölte meg. Az alperesnek és az elsőfokú bíróságnak egységes volt az álláspontja abban, hogy alapvető különbség van a között, hogy az ajánlatkérő a szerződést egyáltalán nem köti meg, vagy nem az ajánlati felhívásban közölt határidőben köti meg. A másodfokú bíróság ezt annyiban pontosítja, hogy lényegbeli különbség közöttük az alábbiak miatt nincs.

A Kbt. 91.§-ának (1) bekezdése szerint az eljárás nyertese az az ajánlattevő, aki az ajánlatkérő részére az ajánlati felhívásban és a dokumentációban meghatározott feltételek alapján, valamint az 57.§ (2) bekezdésében meghatározott bírálati szempontok egyike szerint a legkedvezőbb érvényes ajánlatot tette. A (2) bekezdésében kimondja, hogy az ajánlatkérő csak az eljárás nyertesével vagy -visszalépése esetén, ha azt az ajánlati felhívásban előírta - az eljárás eredményének kihirdetésekor a következő legkedvezőbb ajánlatot tevőnek minősített szervezettel (személlyel) kötheti meg a szerződést.

A Kbt. 99.§-ának (1) bekezdése kimondja, hogy eredményes közbeszerzési eljárás alapján a szerződést a 91.§ szerinti szervezettel (személlyel) kell az ajánlati felhívás, a dokumentáció és az ajánlat tartalmának megfelelően írásban megkötni, a (2) bekezdés szerint a szerződéskötés tervezett időpontját az ajánlati felhívásban kell megadni azzal, hogy az nem határozható meg az eredményhirdetést követő naptól számított nyolcadik napnál korábbi és harmincadik - építési beruházás esetében hatvanadik - napnál későbbi időpontban, míg a (3) bekezdés az ajánlatkérőt a 91. § szerinti szerződés megkötésének kötelezettsége alól akkor mentesíti, ha az eredményhirdetést követően - általa előre nem látható és elháríthatatlan ok következtében - beállott lényeges körülmény miatt a szerződés megkötésére vagy teljesítésére nem képes.

A jogszabály az ajánlatkérő részére ír elő kötelezettséget, a szerződést az ajánlati felhívásban megjelölt időpontban kell megkötnie a nyertessel, kivéve, ha a jogorvoslatra tekintettel az ajánlatkérő a szerződéskötést a Kbt. 330.§-ának (3) bekezdése alapján elhalasztja, avagy a Döntőbizottság ideiglenes intézkedése keretében a Kbt. 332.§-ának (2) bekezdés b/ pontja alapján a még meg nem kötött szerződés megkötését megtiltja. A szerződés megkötésének kötelezettsége alól az ajánlatkérő a jogszabályban meghatározott ok miatt mentesülhet. A jogszabály értelmezéséből tehát az következik, hogy a határidőben meg nem kötött szerződés egyben meg nem kötött szerződésnek tekinthető, míg a jogsértő esemény mindkét esetben az ajánlati felhívásban a szerződéskötésre meghatározott időponthoz köthető, feltéve hogy jogszabályi alapon a szerződéskötésre más időpontot nem határoztak meg.

A Kbt. szigorú jogvesztő határidőhöz köti a jogorvoslati kérelem benyújtását. A Kbt. 323.§-ának (2) bekezdése szerint a jogorvoslati kérelem a jogsértés megtörténtétől számított tizenöt napon belül, a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntés esetében pedig az eredményhirdetéstől számított nyolc napon belül nyújtható be.

Ha azonban a jogsértés a kérelmezőnek később jutott tudomására, a határidő a tudomásra jutással veszi kezdetét. A jogorvoslati eljárás megindításának jogvesztő határideje - a jogsértés megtörténtétől számított 90 nap eltelte után jogorvoslati kérelem már nem nyújtható be, vagyis a jogvesztő határidő elmulasztásához a jog elenyészésének következménye fűződik.

A Kbt. egyes esetekben meghatározza, hogy milyen időpontot kell a jogsértő esemény bekövetkezésének tekinteni (Kbt. 323.§ (3) bekezdés) és további vélelmet állít egyes magatartásokkal, eljárási cselekményekkel kapcsolatban a tudomásszerzés időpontjára (Kbt. 323.§ (4) bekezdése) nézve.

E rendelkezések alapján a Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy a Kbt. az eljárásjogokban egyébként nem szokatlan módon a jogorvoslati kérelem előterjesztésére szubjektív és objektív határidőt állapít meg. A két határidő számításának kezdetére a Kbt. eltérő terminológiát használ, amikor is a jogsértő eseményhez kapcsoltn a szubjektív határidő kezdetét a tudomásra jutáshoz, míg az objektív határidő kiszámításának kezdő időpontját annak bekövetkezéséhez köti.

Az alperes abban a körben folytatta le az eljárást, hogy fennállt- e olyan körülmény, amely a Kbt. 99.§-ának (3) bekezdése alapján mentesítette a felperest a szerződés megkötése alól, azt azonban nem vizsgálta és nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy mikor volt a szerződéskötési kötelezettség végső időpontja. Az elsőfokú bíróság a Kbt. 99.§-ának (2) bekezdés rendelkezéséből kiindulva a szerződéskötési kötelezettséget az építési beruházásra tekintettel az eredményhirdetéstől számított - az eredményhirdetéssel kapcsolatos jogorvoslati eljárás idejére is tekintettel - a 87 napban állapította meg, ennek lejártától számította a tizenöt napos szubjektív határidőt, illetve a 90 napos objektív határidőt. Ezzel szemben a Fővárosi Ítéltábla álláspontja az, hogy a jogorvoslati eljárás tárgyát nem az ajánlati felhívásban megjelölt szerződéskötési időpont jogszerűségének vizsgálata képezte, hanem a szerződéskötésre előírt kötelezettség mulasztásából eredő jogsértés. Ezzel összefüggésben pedig csak azt követően lehetett volna az ügy érdemében vizsgáldni amennyiben a jogorvoslati eljárás a jogszabályban meghatározott határidőn belül indul. Ennek körében az alperes elmulasztotta megállapítani, hogy az ajánlati felhívás szerinti szerződéskötés napja meghosszabbodott a jogorvoslati eljárás idejével, az eljárás befejezésével a szerződéskötési kötelezettség beállt. Ehhez viszonyítva a jogorvoslati kérelem (2006. augusztus 29.) benyújtásáig a 90 napos objektív határidő mindenképpen letelt, mely a Kbt. 323.§-ának (2) bekezdése értelmében jogvesztéssel járt, ezért a szubjektív határidő (tudomásszerzés ideje) vizsgálatának szükségessége elenyészett. A szubjektív határidő számításával a Fővárosi Ítéltábla egyébként sem osztotta az alperesi álláspontot, mely azt eredményezné, hogy az ajánlati felhívásban megjelölt határidőket figyelmen kívül lehetne hagyni, illetve a szerződéskötés idejét bármeddig ki lehetne tolni, ellentétben a Kbt. 99.§-ának (2) bekezdésében előírtakkal.

A Közbeszerzési Döntőbizottság a Kbt. 325.§-ának (3) bekezdése értelmében a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 30.§-ának együttes alkalmazásával a kérelmet - végzéssel érdemi vizsgálat nélkül - akkor is elutasítja, ha megállapítja, hogy a kérelem elkésett.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a jogorvoslati kérelem elkésett, tévedett azonban abban, hogy elegendőnek tartotta az alperes határozatának a hatályon kívül helyezését, ugyanis az elkésett jogorvoslati kérelemről ily módon döntés nem született, ezért a Pp. 339.§-a alapján az alperest határozatának hatályon kívül helyezése mellett új eljárásra kellett volna köteleznie.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint akképpen változtatta meg, hogy az alperest a határozatának hatályon kívül helyezése mellett az elkésett jogorvoslati kérelem kapcsán kötelezte az eljárás lefolytatására.

A felperesnek a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel, egyéb költségeikről a Fővárosi Ítéltábla úgy határozott, hogy a Pp. 81.§-ának (1) bekezdése alapján maguk viseljék, míg az eljárási illetéket a peres felek személyes illetékmentességére tekintettel a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2008. év február hó 14. napján

Dr. Rothermel Erika s.k. a tanács elnöke, **Dr. Losonczy Erzsébet** s.k. előadó bíró,
Huszárné dr. Oláh Éva s.k. bíró

A kiadmány hitelül
tisztviselő